
Full seier for Legeforeningen i Arbeidsretten

FRA FORENINGEN

ODVAR BRÆNDEN

Forhandlingsavdelingen

Arbeidsretten har i dom av 28.9. 2000 gitt Den norske lægeforening medhold i en sak reist mot Oslo kommune om forståelsen av fellesbestemmelsene i overenskomsten med Oslo kommune, vedrørende bibehold av lønn ved overgang til annen stilling ved sykdom.

Saken hadde som utgangspunkt at en overlege ved et av kommunens sykehus ble rammet av en alvorlig sykdom og måtte gå over i halv stilling og halv uførepensjon. Legen måtte tre ut av vaktarbeidet ved avdelingen og gikk over til ordinær arbeidstid i halv stilling.

I henhold til overenskomsten (dok. 25)

§ 4.2 skal arbeidstakere som på grunn av sykdom må gå over i lavere lønnet stilling beholde tidligere stillings lønn. Tvisten i den aktuelle saken var om overlegen hadde krav på å opprettholde lønn for utvidet arbeidstid som var avtalt for denne legen, når han på grunn av sykdommen ikke kunne inneha samme stilling.

Ville ikke betale for frivillig utvidet arbeidstid

Oslo kommune var i utgangspunktet bare villig til å tilstå legen regulativlønn, men kom under forhandlingene til at kommunen kunne akseptere å opprettholde det faste PUA-tillegget, for pliktig utvidet arbeidstid og lønn for 2,5 timer. Kommunen var ikke villig til å utbetale lønn for frivillig utvidet arbeidstid som legen hadde hatt i sitt opprinnelige tilsettingsforhold. Den logiske begrunnelsen for denne mellomløsningen var vanskelig å forstå for

Legeforeningens forhandlere, men det ble anført at alminnelig arbeidstid og pliktig utvidet arbeidstid er obligatorisk for legen, mens alternativet til frivillig utvidet arbeidstid er å pålegge overtid.

På denne bakgrunn besluttet sentralstyret å gå til søksmål mot Oslo kommune i Arbeidsretten.

Legeforeningen fremhevet at det med uttrykket «den tidligere stillings lønn» var ment at arbeidstakeren som et utgangspunkt skulle beholde regulativlønn og alle tillegg etter oppsatt tjenesteplan for ikke gå ned i den totale lønnsinntekt ved overgang til en annen stilling. Overenskomsten inneholder imidlertid en unntaksbestemmelse for «tillegg som er kompensasjon for spesielle ulemper». Kommunen hevdet at betaling for overtid og dermed også utvidet arbeidstid, dog ikke pliktig utvidet arbeidstid, er å anse som tillegg som kompensasjon for særlig ulempe.

Medhold for Legeforeningen

Med «tidligere stillings lønn» fant Arbeidsretten det utvilsomt at godtgjøring for utvidet arbeidstid faller inn under lønnsbegrepet slik det er brukt i den aktuelle bestemmelsen. Retten la til grunn at fast avtalt utvidet arbeidstid, både pliktig og frivillig, ikke kan ansees som overtid i vanlig forstand. Som en konsekvens av dette la retten til grunn at samlet arbeidstid måtte ansees som en utvidelse av legens alminnelige arbeidstid i stillingen. Retten fant det ikke riktig å karakterisere noen av de lønnselementer som utgjør betalingen for utførelse av dette arbeid som noe annet enn «den tidligere stillings lønn».

Arbeidsretten har ved drøfting av unntaksbestemmelsen om «kompensasjon for spesielle ulemper» lagt til grunn at de lønnstillegg som gis for utvidet arbeidstid ikke kan ansees som ulempetillegg, fordi utvidet arbeidstid, herunder frivillig utvidet arbeidstid er et element i et helhetlig og mer permanent arbeidstids- og lønnssystem som ordinært er knyttet til sykehuslegestillinger. Dette i motsetning til de prosentvise tillegg som utbetales for overtidsarbeid. Arbeidsretten har med andre ord markert et klart skille mellom overtid og utvidet arbeidstid. Dette er i samsvar med den terminologi Legeforeningen har valgt for å skille de ulike arbeidstids- og betalingsordninger fra hverandre, for eksempel overtid/utvidet arbeidstid/vakans.

Ved avgjørelsen har retten også drøftet en anførsel fra kommunens side om at det er urimelig at en lege som får endret stilling og arbeidstidsordning skal kunne opprettholde lønn for slikt arbeid uten å yte arbeidsinnsats. Til det repliserer Arbeidsretten at dette er en konsekvens av bestemmelsens utforming og at dette er i samsvar med formålet, nemlig «å sikre at en arbeidstaker som på grunn av sykdom må gå over i en lavere lønnet stilling, i det vesentlige skal opprettholde sin tidligere stillings lønn».

Dommen er avsagt med dissens fra en dommer, i alt sju dommere. Denne dommer har lagt vekt på at frivillig utvidet arbeidstid skiller seg vesentlig fra pliktig utvidet arbeidstid og at frivillig utvidet arbeidstid i betydelig grad har likhetstrekk med overtid. Mindretallet har på denne bakgrunn ikke funnet det nødvendig å ta standpunkt til om frivillig utvidet arbeidstid er et tillegg for

særskilt ulempe. Mindretallet har også lagt vekt på «at det skal være rimelig grad av samsvar mellom den gamle og den nye stillingen for så vidt gjelder arbeidstidens lengde».

Selve dommen

Arbeidsrettens domsslutning: «Fellesbestemmelsene for Oslo kommune for tariffperiodene 1996–98 og 1998–2000 pkt. 4.2 og 4.22 er slik å forstå at godtgjørelser som oppbæres i henhold til særavtalene mellom Oslo kommune og Den norske lægeforening for periodene 1. oktober 1996–30. april 1998 og 1. mai 1998–30. april 2000 del II, for pliktig og frivillig utvidet arbeidstid som er etablert i samsvar med særavtalenes del I, beholdes når en overordnet sykehuslege på grunn av sykdom må gå over i lavere lønnet stilling.»

Her gjengis bare Arbeidsrettens domsslutning. Dommen kan fås ved henvendelse til forhandlingsavdelingen.

Retningslinjer for reiser

Alle reiser som søkes refundert av Legeforeningen med tilhørende fond må bestilles via NSB Reisebyrå, som Legeforeningen har avtale med. Medlemmer kan benytte sitt lokale NSB Reisebyrå, eller bestille hos NSB Reisebyrå i Oslo, telefon 23 15 16 85, faks 22 83 23 91 eller e-post avd.2@stortingsgt.nsb.no

Spørsmål rettes til reisekoordinator Britt Ingebretsen, telefon 23 10 92 17. Informasjon om reisepolicy, retningslinjer og avtaler om flyreiser og overnatting finnes på www.legeforeningen.no

Nyheter på e-post

Ved å registrere e-postadressen din på Legeforeningens Internett-side, får du nyheter tilsendt på e-post fra Legeforeningen. Medlemsbrev, Dnlf-nytt og andre nyheter fra Legeforeningen og Tidsskriftet sendes ut til de påmeldte. For å melde deg på går du til www.legeforeningen.no, klikk på ikonet @bonnere i høyre spalte, skriv inn e-postadressen, klikk på abonnere og send meldingen. Tjenesten gjør det enklere å følge med i det som skjer i Legeforeningen. Tidsskriftet legger også ut nyheter på nettet som alle e-postabonnenter får tilsendt automatisk.

Publisert: 10. november 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. mars 2026.